

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 5Svk/3/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3021200095
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Petra Príbelská
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:3021200095.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Petry Príbelskej, PhD. a členov senátu JUDr. Anity Filovej a JUDr. Juraja Vališa, LL.M. (spravodajca), v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): L. I. Q., nar. X. L. XXXX, A. Č. Ú. M. F.B. A. G. P., R. Š. XXX/XX, R. M. F., proti žalovanému: Trenčiansky samosprávny kraj, K dolnej stanici 7282/20 A, Trenčín, IČO: 36 126 624, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. TSK/2020/09260-2 z 18. decembra 2020, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č.k. 11S/18/2021-40 z 28. septembra 2021, takto

rozhodol:

Kasačná sťažnosť sa z a m i e t a.

Účastníkom konania sa právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj len „krajský súd“) rozsudkom č.k. 11S/18/2021-40 z 28. septembra 2021 (ďalej aj len „napadnutý rozsudok“) podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného č. TSK/2020/09260-2 z 18. decembra 2020 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie“) v spojení s rozhodnutím Strednej odbornej školy Pruské (ďalej aj len „prvostupňový orgán“ alebo „Škola“ alebo „povinná osoba“) sp.zn. 2020/1163 z 12. novembra 2020 (ďalej aj len „prvostupňové rozhodnutie“) o čiastočnom nesprístupnení poskytnúť informáciu, a to fotokópiu zmluvy o poskytovaní praktického vyučovania (ďalej aj len „Zmluva“) uzavretej podľa § 8 ods. 1 písm. e) zákona č. 61/2015 Z.z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj len „zákon č. 61/2015 Z.z.“), ktorú má uzavretú s Ústavom na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody Ilava (ďalej aj „ÚVV a ÚVTOS Ilava“).

2. Žalobca žiadosťou o sprístupnenie informácie z 29. septembra 2020 požadoval od Školy fotokópiu Zmluvy, ktorú má Škola uzavretú s ÚVV a ÚVTOS Ilava, a ktorá sa týka praxe mäsiarov v šk. r. 2016-2017 v kuchyni odsúdených/mäsiarov ÚVV a ÚVTOS Ilava. Škola vo výroku II. prvostupňového rozhodnutia rozhodla, že Zmluvu nesprístupňuje, keďže ju nemá k dispozícii. Poukázala na to, že realizuje vzdelávanie odsúdených v rámci svojho elokovaného pracoviska, pričom toto je ako súčasť Školy zaevidované aj v Centrálnom registri škôl, školských zariadení, elokovaných pracovísk a zriaďovateľov. Podľa Školy sa v tomto prípade zmluva o poskytovaní praktického vyučovania podľa zák. č. 61/2015 Z.z. neuzatvára, keďže sa podľa citovaného zákona takáto zmluva uzatvára iba v prípade, ak žiakom poskytuje praktické vyučovanie zamestnávateľ a ÚVV a ÚVTOS Ilava realizuje praktické vyučovanie v rámci svojho elokovaného pracoviska a nie ako zamestnávateľ. Žalovaný napadnutým rozhodnutím zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie. Poukázal na to, že Škola dňa 04. apríla 2011 v zmysle § 18 ods. 7 zák. č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj len „zákon č. 596/2003 Z.z.“), požiadala odbor školstva

žalovaného o povolenie vzdelávania v detašovanej triede Školy v ÚVV a ÚVTOS Ilava. Bolo vydané súhlasné stanovisko vo veci vzdelávania v detašovanej triede pre odsúdených v ÚVV a ÚVTOS Ilava v súlade s § 33 ods. 2 zák.č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj len „zákon č. 245/2008 Z.z.“). Dňa 5. mája 2011 bola uzatvorená dohoda o spolupráci a zabezpečení výchovno-vzdelávacieho procesu pre odsúdených medzi zmluvnými stranami, realizátorom vzdelávania (Škola) a partnerom vzdelávania (ÚVV a ÚVTOS Ilava) - prvá dohoda o spolupráci a dňa 3. septembra 2014 bola následne podpísaná zmluva o zabezpečení výchovno-vzdelávacieho procesu pre odsúdených v ÚVV a ÚVTOS Ilava v zmysle zák. č. 245/2008 Z.z. a zákona č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj len „zákon č. 475/2005 Z.z.“). Podľa žalovaného Škola teda nedisponuje Zmluvou, ktorú ani nepotrebuje vzhľadom k tomu, že má platnú zmluvu o zabezpečení výchovno-vzdelávacieho procesu pre odsúdených.

3. Žalobca proti napadnutému rozhodnutiu podal žalobu, ktorú krajský súd podľa § 190 SSP zamietol. V odôvodnení krajský súd poukázal na zistenia vyplývajúce z administratívneho spisu a na účely posúdenia veci sa sústredil na dve základné a spolu súvisiace sporné otázky, pričom prvou bola otázka skutková, a to, či skutočne existuje zmluva, ktorá má byť sprístupnená a druhou bola otázka právna, a to, či má Škola povinnosť mať uzavretú uvedenú zmluvu.

4. Krajský súd dospel k záveru, že Škola a ÚVV a ÚVTOS Ilava nemusia mať uzavretú zmluvu podľa § 8 ods. 2 zákona č. 61/2015 Z.z., keďže bolo preukázané, že majú uzatvorenú zmluvu podľa § 33 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z.z. v spojení s § 32 zákona č. 475/2005 Z.z. K tomu krajský súd uviedol, že v tomto prípade sa nebude aplikovať zákon č. 61/2015 Z.z. Nestotožnil sa s výkladom žalobcu ohľadom § 8 ods. 1 písm. e) zákona č. 61/2015 Z.z., pretože žalobca extrahoval cit. ustanovenie zo zákona bez súvislosti so zvyšnými časťami právnej normy. K tomu ďalej uviedol, že pre naplnenie dikcie § 8 ods. 1 zákona č. 61/2015 Z.z. je nevyhnutné splniť kumulatívne podmienky celého odseku, t. j. všetky podmienky stanovené právnou normou a teda ÚVV a ÚVTOS Ilava by musel byť zamestnávateľom žiaka, a to v konkrétnom príslušnom odbore, ktorý sa vyučuje (mäsiar). Bez existencie zamestnaneckého vzťahu v príslušnom odbore vzdelávania nie je možné aplikovať na daný prípad zákon č. 61/2015 Z.z. Vzhľadom na uvedené má preto správny súd za to, že nemusela byť uzatvorená zmluva podľa § 8 ods. 2 zákona č. 61/2015 Z.z., keďže Škola takúto zákonnú povinnosť nemala. Krajský súd zdôraznil, že v tomto prípade ide o špeciálnu formu vzdelávania, kde je právna úprava špecifická vzhľadom na to, že ide o výkon trestu odňatia slobody, kde musia byť splnené špecifické bezpečnostné podmienky a pomery, a preto zákonodarca prijal aj špecifickú právnu úpravu v zákone č. 245/2008 Z.z. a č. 475/2005 Z.z., ktorá ráta s elokovaným pracoviskom a nezasahuje do uvedených vzťahov zákonom č. 61/2015 Z.z.

5. Krajský súd ďalej uviedol, že dôležitou bola aj skutková otázka, či reálne existuje zmluva, o ktorej to tvrdí žalobca, pretože pokiaľ neexistuje zmluva podľa § 8 ods. 2 zákona č. 61/2015 Z.z., a to hoc by aj existovať mala, tak žalovaný, ani Škola logicky nemôžu predložiť neexistujúcu zmluvu. Krajský súd konštatoval, že existencia zmluvy podľa § 8 ods. 2 zákona č. 61/2015 Z.z. medzi Školou a ÚVV a ÚVTOS Ilava zostala len v rovine hypotetického tvrdenia žalobcu, ktorý však k tomuto tvrdeniu nepredložil žiaden reálny dôkaz a taktiež ani z administratívneho spisu nevyplývala žiadna skutočnosť nasvedčujúca tomu, že zmluva, ktorej existenciu tvrdí žalobca, by mohla existovať.

6. Krajský súd konštatoval, že závery správnych orgánov zodpovedajú reálnemu stavu a žalobca nepreukázal existenciu tvrdenej zmluvy, ktorá by mala byť sprístupnená, pričom jeho právny názor o povinnosti Školy mať s ÚVV a ÚVTOS Ilava uzatvorenú takúto zmluvu je nesprávny. K žiadosti žalobcu o vykonanie navrhovaných ďalších dôkazov konštatoval, že časť dôkazov (Zmluva zo dňa 04. septembra 2014) sa nachádzala v administratívnom spise, pričom pre účely tohto rozhodnutia nebolo potrebné vykonať zvyšné dôkazy, vzhľadom na skutočnosť, že krajský súd dospel k záveru o neexistencii zmluvy uzavretej podľa § 8 ods. 2 zákona č. 61/2015 Z.z. medzi Školou a ÚVV a ÚVTOS Ilava.

7. Žalobca ako sťažovateľ s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa, podal včas kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP a navrhol, aby kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo aby kasačný súd zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu, tak, že zruší napadnutého rozhodnutie žalovaného a vec mu vráti na ďalšie konanie. Súčasne navrhol priznať sťažovateľovi úplnú náhradu trov konania.

8. Nesprávne právne posúdenie namietať vo vzťahu k záveru krajského súdu, že sťažovateľovi nemusela byť sprístupnená požadovaná Zmluva, keďže povinná osoba (Škola) nemá zákonnú povinnosť mať takú zmluvu uzatvorenú. Sťažovateľ popísal priebeh administratívneho konania, poukázal na odôvodnenia rozhodnutí správnych orgánov ako aj na svoju žalobnú argumentáciu. K námietke nesprávneho právneho posúdenia uviedol, že krajský súd dospel k nesprávnemu záveru, že Škola nemusí mať uzatvorenú zmluvu podľa § 8 ods. 2 zák. č. 61/2015 Z.z. K tomu namietať odôvodnenie krajského súdu, že Škola nemusí mať uzatvorenú takú zmluvu z dôvodu, že bolo preukázané, že mala uzatvorenú inú zmluvu podľa § 33 ods. 3 zák.č. 245/2008 Z.z. v spojení s § 32 zák.č. 475/2005 Z.z. Podľa sťažovateľa uvedené nesúvisí s meritom veci, resp. nemá vplyv na povinnosť mať uzatvorenú zmluvu o praktickom vyučovaní podľa § 8 ods. 2 zák.č. 61/2015 Z.z., keďže z § 33 ods. 3 zák.č. 245/2008 Z.z. vyplýva len oprávnenie strednej školy organizovať vzdelávanie v elokovanom pracovisku v ústavoch na výkon väzby a trestu a teda nevyplýva z neho výnimka, že sa na vzdelávanie odsúdených v elokovanom pracovisku nevzťahuje zák.č. 61/2015 Z.z. Poukázal na znenie § 42 ods. 2 zák.č. 245/2008 Z.z., kde je uvedené, že praktické vyučovanie žiaka strednej školy upravuje osobitný predpis a v poznámke pod čiarou je uvedený práve zák.č. 61/2015 Z.z. Podľa sťažovateľa, ak má Škola uzatvorenú zmluvu o zabezpečení výchovnovzdelávacieho procesu z 03. septembra 2014, tak táto pokrýva len teoretické vzdelávanie, nie však praktické. Výnimku z povinnosti uzatvoriť zmluvu podľa § 8 ods. 2 zák.č. 61/2015 Z.z. podľa sťažovateľa nepredstavuje ani § 32 zák.č. 475/2005 Z.z.

9. Citujúc bod 36 napadnutého rozsudku krajského súdu ďalej namietať, že ide o svojvoľu, pričom k podmienke, že by ÚVV a ÚVTOS llava musel byť zamestnávateľom uviedol, že by mala za následok potrebu existencie pracovnej zmluvy, pričom takáto potreba zo zákona č. 61/2015 Z.z. ani zákona č. 245/2008 Z.z. nevyplýva. K tomu uviedol, že jediný prípad, kedy musí mať žiak uzatvorenú zmluvu so zamestnávateľom je v systéme duálneho vzdelávania, kedy sa odborné vzdelávanie a príprava poskytuje na základe učebnej zmluvy (§ 10 ods. 3 písm. b/ a § 19 zák.č. 61/2015 Z.z.). Namietať taktiež záver krajského súdu, že na elokované pracoviská školy vo väzniciach sa nevzťahuje zák.č. 61/2015 Z.z. Uviedol, že pokiaľ Škola nemá v ÚVV a ÚVTOS llava dielňu a odborný výcvik bol realizovaný v kuchyni odsúdených, musí teda mať sťažovateľom požadovanú Zmluvu o poskytovaní praktického vyučovania. Namietať, že Škola bola povinná disponovať požadovanou Zmluvou o poskytovaní praktického vyučovania, čím bola prezumovaná jej existencia. Sťažovateľ namietať, že § 8 zákona č. 61/2015 Z.z. obsahuje podmienky realizácie praktického vyučovania na pracovisku zamestnávateľa a nie výlučne podmienky na uzavretie zmluvy o poskytovaní praktického vyučovania. Podľa sťažovateľa sa krajský súd nezaoberal zisťovaním skutkového stavu a nesprávnym právnym posúdením existencie požadovanej zmluvy bol vytvorený formálny dôvod odmietnutia jej sprístupnenia. Súčasne namietať nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, ktorá je podľa sťažovateľa daná skutkovými dôvodmi. Sťažovateľ ďalej uviedol, že žalovaný mal v odôvodnení uviesť faktické skutočnosti, ktoré ho viedli k tomu, že požadovanú informáciu nemá.

10. Sťažovateľ namietať, že zásadnou právnou otázkou, ktorú krajský súd nesprávne právne posúdil, bolo či môže povinná osoba (Škola) odmietnuť sprístupnenie informácie podľa § 15 ods. 1 zák.č. 211/2000 Z.z. a to z faktického dôvodu neexistencie informácie, ktorú má povinnosť mať a to bez uvedenia relevantného dôvodu, prečo ju skutočne nemá. Sťažovateľ namietať aj voči rozloženiu dôkazného bremena, ktoré podľa neho krajský súd vyhodnotil svojvoľne. Uviedol, že on ako sťažovateľ by niesol dôkazné bremeno o existencii zmluvy len vtedy, ak by táto zmluva nemusela byť uzatvorená a teda Škola by nemala zákonnú povinnosť uzatvoriť takúto zmluvu.

11. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril.

12. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 11 písm. h/ SSP) po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná včas (§ 443 ods. 1 SSP), oprávnenou osobou (§ 442 ods. 1 SSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 SSP) a má predpísané náležitosti (§ 57 SSP a § 445 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti v zmysle § 453 ods. 1 a 2 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal postupom bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky <<http://www.nssud.sk>> (§ 137 ods. 2 a 3 SSP) a kasačnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 461 SSP zamietol ako nedôvodnú.

13. Kasačný súd zo spisu zistil, že sťažovateľ sa domáhal sprístupnenia Zmluvy o praktickom vyučovaní v zmysle § 8 ods. 1 písm. e) a ods. 2 zák. č. 61/2015 Z.z., ktorá mala byť podľa sťažovateľa uzatvorená medzi povinnou osobou a ÚVV a ÚVTOS Ilava a ktorá sa mala týkať praxe v učebnom odbore mäsiar v r. 2016-2017 v kuchyni odsúdených/mäsiarni ÚVV a ÚVTOS Ilava. Sprístupnenie predmetnej zmluvy bolo zo strany povinnej osoby odmietnuté s odôvodnením, že takouto zmluvou nedisponuje, keďže z právnej úpravy jej povinnosť uzatvoriť takú zmluvu nevyplýva. Zároveň povinná osoba zaslala sťažovateľovi Zmluvu o zabezpečení výchovno-vzdelávacieho procesu v ÚVV a ÚVTOS Ilava, ktorou na rozdiel od požadovanej Zmluvy o praktickom vyučovaní disponovala. Zo spisu (informácia z 12. novembra 2020) vyplynulo, že odborný výcvik v učebnom odbore mäsiar prebiehal formou cvičnej práce v dielni elokovaného pracoviska Školy.

14. Čiastkovou podstatou sporu, ku ktorej smerovala aj väčšina kasačných námietok, bolo v prvom rade posúdenie otázky týkajúcej sa povinnosti Školy mať uzatvorenú požadovanú Zmluvu o praktickom vyučovaní. Od záverov tohto posúdenia sa totiž následne odvíja aj zákonnosť odmietnutia sprístupnenia požadovanej informácie, čo je hlavným predmetom sporu. Posúdenie hlavného predmetu sporu však podľa kasačného súdu nemožno vykonať bez vyriešenia vyššie zmienenej čiastkovej otázky.

15. Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení účinnom ku dňu podania žiadosti, každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.

16. Podľa § 15 ods. 1 zák. č. 211/2000 Z.z., ak povinná osoba, ku ktorej žiadosť smeruje, nemá požadované informácie k dispozícii a ak má vedomosť o tom, kde možno požadovanú informáciu získať, postúpi žiadosť do piatich dní odo dňa doručenia žiadosti povinnej osobe, ktorá má požadované informácie k dispozícii, inak žiadosť odmietne rozhodnutím (§ 18).

17. Podľa § 32 ods. 1 a 2 zákona č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu podania žiadosti, vzdelávanie odsúdených je súhrn aktivít založených na aktívnej účasti odsúdeného a zameraných na jeho začlenenie do spoločnosti v súlade s jeho osobnými a spoločenskými potrebami. Vzdelávanie odsúdených sa spravidla organizuje tak, aby v súlade s osobitnými predpismi bolo ukončenie štúdia oficiálne uznané vydaním príslušného dokladu akreditovanou inštitúciou; z dokladu nesmie byť zrejmé, že odsúdený ho získal počas výkonu trestu. Odsúdenému, u ktorého sú na to predpoklady, sa umožní, aby získal základné vzdelanie, stredné odborné vzdelanie, úplné stredné vzdelanie alebo sa zúčastnil iných foriem vzdelávania, ktoré mu umožnia získať alebo zvyšovať si pracovnú kvalifikáciu.

18. Podľa § 33 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu podania žiadosti, Stredná škola môže pre osoby vykonávajúce trest odňatia slobody a osoby vo výkone väzby organizovať vzdelávanie v elokovanom pracovisku strednej školy alebo individuálne vzdelávanie v ústavoch na výkon väzby a v ústavoch na výkon trestu; to neplatí pre zdravotnícke odbory vzdelania.

19. Podľa § 19 ods. 7 zák. č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu podania žiadosti, elokovaným pracoviskom sa rozumie trvalo zriadený uzatvorený priestor, v ktorom sa uskutočňuje pravidelná výchovno-vzdelávacia činnosť a riadi sa školským vzdelávacím programom školy, ktorej je súčasťou, alebo výchovno-vzdelávacím programom školského zariadenia, ktorého je súčasťou. Elokované pracovisko nie je právnickou osobou a zriaďuje sa ako súčasť školy alebo školského zariadenia, ktoré je právnickou osobou. Na vonkajšom označení elokovaného pracoviska sa uvádza elokované pracovisko, pomlčka a za pomlčkou sa uvedie názov školy alebo školského zariadenia podľa § 21 ods. 1, ktorého je elokované pracovisko súčasťou.

20. Podľa § 44 ods. 6 vyhlášky č. 368/2008 Z.z. ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v znení účinnom ku dňu podania žiadosti, ústav uskutočňuje vzdelávanie odsúdených na základe uzatvorenej zmluvy s príslušnou vzdelávacou organizáciou za podmienok ustanovených osobitným predpisom.13)

13) Napríklad zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov, zákon č. 34/2002 Z.z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov.

21. Podľa § 8 ods. 1 písm. a/ a e/ zák.č. 61/2015 Z.z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu podania žiadosti, na pracovisku zamestnávateľa sa vykonáva odborný výcvik alebo odborná prax žiaka, ak

a) žiak nevykonáva praktické vyučovanie v dielni,

(...)

e) stredná odborná škola uzavrela so zamestnávateľom zmluvu o poskytovaní praktického vyučovania. ak stredná odborná škola uzavrela so zamestnávateľom zmluvu o poskytovaní praktického vyučovania.

22. Podľa § 6 ods. 1 zák. č. 61/2015 Z.z. odborný výcvik alebo odbornú prax vykonáva žiak

a) v dielni,

b) na pracovisku zamestnávateľa,

c) na pracovisku praktického vyučovania, ak sa žiak pripravuje v systéme duálneho vzdelávania.

23. Podľa § 7 ods. 1 zák. č. 61/2015 Z.z. dielňa ako súčasť strednej odbornej školy musí spĺňať požiadavky na základné učebné priestory a požiadavky na základné vybavenie učebných priestorov určené normatívom materiálno-technického a priestorového zabezpečenia alebo štátnym vzdelávacím programom.

24. Podľa § 7 ods. 2 zák. č. 61/2015 Z.z. v dielni sa vykonáva odborný výcvik alebo odborná prax žiaka, ak žiak

a) nevykonáva praktické vyučovanie na pracovisku zamestnávateľa a

b) nepripravuje sa v systéme duálneho vzdelávania, ak tento zákon v § 10 ods. 2 neustanovuje inak.

25. Podľa § 2 písm. m) a h) zák. č. 61/2015 Z.z. na účely tohto zákona sa rozumie

m) dielňou súčasť strednej odbornej školy, v ktorej sa vykonáva praktické vyučovanie žiaka; dielňou sa na účely tohto zákona rozumie aj iná odborná učebňa určená na výkon praktického vyučovania v strednej odbornej škole, ak to charakter príslušného študijného odboru alebo učebného odboru vyžaduje

h) zamestnávateľom fyzická osoba alebo právnická osoba, iná ako stredná odborná škola, ktorej predmet činnosti zodpovedá obsahu vzdelávania v študijnom odbore alebo obsahu vzdelávania v učebnom odbore, v ktorom žiakovi poskytuje praktické vyučovanie.

26. Kasačný súd poukazuje na skutočnosť, že pri skúmaní povinnosti Školy mať uzatvorenú zmluvu s ÚVV a ÚVTOS llava treba vziať do úvahy právny rámec vzdelávania odsúdených resp. osôb umiestnených v ÚVV a ÚVTOS, pričom tento sa nachádza nielen v zákonnej úprave týkajúcej sa úseku školstva, ale aj v zákonnej úprave, ktorej predmetom je úprava výkonu trestu odňatia slobody resp. väzby. Vychádzajúc z uvedeného a s prihliadnutím na skutkové okolnosti prejednávanej veci možno konštatovať, že „forma“ zabezpečenia vzdelávania odsúdených vyplýva z § 33 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z.z., v zmysle ktorého príslušná stredná škola môže pre odsúdené osoby organizovať vzdelávanie v elokovanom pracovisku strednej školy. Z rozhodnutia žalovaného vyplynulo a v konaní nebolo spochybnené, že Škola dňa 4. apríla 2011 v zmysle § 18 ods. 7 zák.č. 596/2003 Z.z. požiadala Odbor školstva Trenčianskeho samosprávneho kraja o povolenie vzdelávania v detašovanej triede Školy v ÚVTOS a ÚVV llava. Len pre ozrejmenie kasačný súd uvádza, že z terminologického hľadiska sa v pôvodnom znení cit. ustanovenia (účinného do 31. decembra 2012) používalo pomenovanie „detašovaná trieda“, avšak neskôr zákonodarca zákonom č. 324/2012 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony zjednotil terminológiu v súvislosti s názvom „elokované pracovisko“, ktorá sa toho času už používala v zákone č. 596/2003 Z.z. Elokovaným pracoviskom sa v zmysle § 19 ods. 7 zák.č. 596/2003 Z.z. rozumie trvalo zriadený uzatvorený priestor, v ktorom sa uskutočňuje pravidelná výchovno-vzdelávacia činnosť a riadi sa školským vzdelávacím programom školy. Zákonná úprava nevyklučuje, že elokované pracovisko môže ako také napĺňať definíčné znaky dielne, keďže v zmysle § 2 písm. m/ zák.č. 61/2015 Z.z. sa dielňou rozumie súčasť strednej odbornej školy, v ktorej sa vykonáva praktické vyučovanie žiaka. V tejto súvislosti tak neobstojí názor sťažovateľa, že Škola nemala v ÚVV a ÚVTOS llava dielňu a odborný výcvik bol realizovaný v kuchyni odsúdených, v dôsledku čoho by teda musela mať uzatvorenú Zmluvu o poskytovaní praktického vyučovania.

27. Kasačný súd považuje vzhľadom na vyššie uvedené za ustálenú skutočnosť, že vzdelávanie odsúdených v tomto prípade prebiehalo v dielni elokovaného pracoviska v ÚVV a ÚVTOS Ilava. Uvedené je v kontexte skutkových okolností podstatným pre zadefinovanie si základného východiska na účely skúmania možnej prezumpcie existencie Zmluvy o praktickom vyučovaní a s tým súvisiacej povinnosti na uzatvorenie takej zmluvy. Kasačný súd poukazuje na to, že celé ustanovenie § 8 zák.č. 61/2015 Z.z. bolo v zmysle dôvodovej správy k cit. ustanoveniu zakotvené do právnej úpravy z dôvodu, že v praxi sa osvedčil spôsob praktického vyučovania, kedy žiak toto vykonával u inej právnickej osoby alebo fyzickej osoby, na základe dohody medzi riaditeľom školy a právnickou osobou alebo fyzickou osobou. Keďže však nie všetci zamestnávateľia sa chceli zapojiť do procesu praktického vyučovania v systéme duálneho vzdelávania, trvali na ponechaní aj takejto možnosti. Vzhľadom na uvedené sa neurčitý spôsob dohody (medzi riaditeľom a FO/PO-zamestnávateľom) konkretizoval na zmluvu o poskytovaní praktického vyučovania s ustanovenými náležitosťami. Z ustanovenia vyplýva, že uzatvorenie zmluvy o poskytovaní praktického vyučovania je jednou z podmienok, aby sa praktické vyučovanie žiaka vôbec mohlo uskutočňovať u zamestnávateľa na jeho pracovisku.

28. Okrem samotnej existencie zmluvy o praktickom vyučovaní (§ 8 ods. 1 písm. e/ zák.č. 61/2015 Z.z.) je však pre možnosť realizácie praktického vyučovania na pracovisku zamestnávateľa potrebné splnenie ďalších podmienok uvedených v § 8 ods. 1 pod písm. a/ až d/ a týmito konkrétne sú:

- žiak sa nepripravuje v systéme duálneho vzdelávania (§ 8 ods. 1 písm. a/ zák.č. 61/2015 Z.z.)
- žiak sa nezúčastňuje na praktickom vyučovaní v dielni (§ 8 ods. 1 písm. b/ zák.č. 61/2015 Z.z.)
- zamestnávateľ, na pracovisku ktorého sa má praktické vyučovanie uskutočňovať, musí spĺňať podmienku základného vybavenia pracoviska zamestnávateľa v súlade s požiadavkami určenými normatívnym materiálno technického a priestorového zabezpečenia alebo štátnym vzdelávacím programom pre praktické vyučovanie a (§ 8 ods. 1 písm. c/ zák.č. 61/2015 Z.z.)
- hlavná činnosť zamestnávateľa obsahuje činnosti, ktoré sú totožné s povoláním a odbornými činnosťami, na ktoré sa žiak štúdiom príslušného študijného odboru alebo učebného odboru pripravuje (§ 8 ods. 1 písm. d/ zák.č. 61/2015 Z.z.).

Kasačný súd v zhode s krajským súdom vníma tieto predpoklady obsiahnuté v § 8 ods. 1 zákona č. 61/2015 Z.z. ako kumulatívne podmienky, v rámci ktorých nesplnenie čo i len jednej z nich má za následok neaplikovateľnosť príslušného ustanovenia.

29. Kasačný súd v nadväznosti na uvedené ozrejmuje, že kľúčovým pre posúdenie veci však za daných skutkových okolností bude aj to, či vôbec ÚVV a ÚVTOS Ilava spĺňa status zamestnávateľa, keďže bez disponovania týmto statusom by napokon nebolo relevantným ani skúmanie podmienok pre realizáciu praktického vyučovania žiaka na jeho pracovisku - teda na pracovisku zamestnávateľa. Kasačný súd s poukazom na § 2 písm. h/ zák. č. 61/2015 Z.z. ozrejmuje, že zamestnávateľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, iná ako stredná odborná škola, ktorej predmet činnosti zodpovedá obsahu vzdelávania v študijnom odbore alebo obsahu vzdelávania v učebnom odbore, v ktorom žiakovi poskytuje praktické vyučovanie. V prejednávanej veci sa jednalo o učebný odbor mäsiar a je zrejmé, že predmetom činnosti ÚVV a ÚVTOS Ilava celkom jednoznačne nie je výroba mäsových výrobkov. ÚVV a ÚVTOS Ilava je v zmysle svojho Organizačného poriadku č. ÚVTOS a ÚVV-63/13-2021 rozpočtová organizácia, ktorá plní úlohy v Zbore väzenskej a justičnej stráže a úlohy uložené ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky v oblasti správy väznenstva.

30. S poukazom na vyššie uvedený záver je potrebné taktiež konštatovať, že vylúčenie aplikácie § 8 zákona č. 61/2015 Z.z. je podporené aj tým, že odborný výcvik v učebnom odbore mäsiar v rozhodnom období prebiehal formou cvičnej práce v dielni elokovaného pracoviska Školy. Keďže sa teda jednalo o realizáciu praktického vyučovania v dielni, neprichádza do úvahy splnenie kumulatívnej podmienky v zmysle § 8 ods. 1 písm. a/ zák.č. 61/2015 Z.z. a teda nie je možné aplikovať cit. ustanovenie. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že povinnosť mať uzatvorenú zmluvu o praktickom vyučovaní by Škole z cit. ustanovenia vyplývala za predpokladu, že by ÚVV a ÚVTOS jednak mal status zamestnávateľa, ktorý však nemá a taktiež by museli byť splnené aj ostatné podmienky uvedené v § 8 ods. 1 zák.č. 61/2015 Z.z. Kasačný súd konštatuje, že pokiaľ povinná osoba (Škola) nemala zo zákona vyplývajúcu povinnosť uzatvoriť zmluvu o praktickom vyučovaní, nemožno bez ďalšieho prezumovať existenciu takej zmluvy. Kasačný súd poukazuje na skutočnosť, že Škola a ÚVV a ÚVTOS uzatvorili Zmluvu o zabezpečení výchovno-vzdelávacieho procesu pre odsúdených, ktorá bola sťažovateľovi sprístupnená, a z ktorej obsahu jednoznačne vyplýva, že táto predstavuje úpravu vzájomnej spolupráce dotknutých subjektov pri zabezpečení výchovno-vzdelávacieho procesu odsúdených v o.i. študijnom odbore mäsiar v rozhodnom

období. Kasačný súd zo spisu taktiež nezistil skutočnosti, ktoré by predstavovali čo i len indíciu vo vzťahu k existencii požadovanej Zmluvy o praktickom vyučovaní.

31. Kasačný súd v nadväznosti na uvedené pristúpil k preskúmaniu zákonnosti odmietnutia sprístupnenia požadovanej informácie - Zmluvy o praktickom vyučovaní. K tomu s poukazom na § 3 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. všeobecne uvádza, že cit. právna úprava neukladá povinnej osobe povinnosť na základe žiadosti o informácie vytvárať informácie, ktoré v momente podania tejto žiadosti neexistujú a obzvlášť v prípade ak tieto nemajú dôvod existovať. V právnej teórii prevláda názor, že povinná osoba musí sprístupňovať nielen informácie, ktoré má fakticky k dispozícii, ale aj tie informácie, ktoré podľa právnych predpisov musí mať k dispozícii, pričom ak ich v rozpore s právnymi predpismi k dispozícii nemá, mala by ich spracovať, resp. doplniť a sprístupniť žiadateľovi. Ako už však vyplynulo z vyššie uvedeného, otázku povinnosti uzatvorenia sťažovateľom požadovanej zmluvy je z pohľadu kasačného súdu potrebné zodpovedať tak, že povinnej osobe-Škole z právnej úpravy táto povinnosť nevyplýva a napokon vzhľadom na vyššie uvedené (t.j. nesplnenie podmienok v § 8 ods. 1 zák.č. 61/2015 Z.z. a nesplnenie statusu zamestnávateľa) by jej vlastne neprináležala ani možnosť uzatvoriť takú zmluvu. Je teda zrejmé, že povinná osoba postupovala v súlade so zákonom, keď v časti sprístupnenia požadovanej zmluvy žiadosť sťažovateľa odmietla rozhodnutím v zmysle § 18 zák.č. 211/2000 Z.z.

32. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu, kasačný súd aj s poukazom na vyššie uvedené zistil, že krajský súd sa vzhľadom na predmet posudzovaného konania nedopustil takého výkladu a aplikácie príslušnej zákonnej právnej úpravy, ktorými by poprel jej účel a význam. Napadnutý rozsudok nemožno označiť za arbitrárny v tom smere, že by závery ním formulované boli zjavne nelogické s ohľadom na zistený skutkový stav, alebo že by napadnutý rozsudok nereflektoval ťažiskové skutočnosti a námietky dôležité pre riadne zistenie stavu veci a rozhodnutie vo veci. Súčasne kasačný súd nezistil žiadny dôvod, ktorý by spochybňoval závery napadnutého rozsudku, pretože tieto sú dostatočne a presvedčivo odôvodnené.

33. Kasačný súd po vyhodnotení závažnosti kasačných dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto kasačný súd konštatuje, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku zaoberal všetkými relevantnými námietkami, preskúmal zákonnosť postupu a rozhodnutia žalovaného a svoje rozhodnutie náležite a presvedčivo odôvodnil, pričom neoponechal otvorenú žiadnu spornú otázku, ktorej riešenie by bolo relevantné pre posúdenie prejednávanej veci. Kasačný súd v nadväznosti na uvedené konštatuje, že námietky sťažovateľa obsiahnuté v kasačnej sťažnosti neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu, ani rozhodnutí správnych orgánov a tieto námietky sťažovateľa vyhodnotil ako nedôvodné. Vzhľadom na vyššie uvedené tak kasačnú sťažnosť zamietla ako nedôvodnú podľa § 461 SSP.

34. O trovách kasačného konania rozhodol Najvyšší správny súd SR podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že účastníkom náhradu trov kasačného konania nepriznal a to z dôvodu, že sťažovateľ v kasačnom konaní úspech nemal a žalovanému náhrada trov kasačného konania v zásade neprislúcha.

35. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší správny súd SR v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.